

POSTANOWIENIE Z DNIA 9 WRZEŚNIA 2009 R.

V KZ 52/09

Jeżeli wobec skazanego, który złożył wniosek o wznowienie postępowania sądowego, zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego poczytalności i nie ustanowił on obrońcy z wyboru, prezes sądu właściwego do rozpoznania sprawy powinien wyznaczyć skazanemu obrońcę z urzędu (art. 81 § 1 k.p.k.), który zobligowany będzie albo sporządzić wniosek o wznowienie, albo też powiadomić sąd o braku podstaw do sporządzenia tej skargi (art. 84 § 3 k.p.k.).

Przewodniczący: sędzia SN R. Malarski.

Sąd Najwyższy w sprawie Edwarda S., skazanego z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 9 września 2009 r., zażalenia skazanego na zarządzenie Zastępcy Przewodniczącego Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w S. z dnia 5 czerwca 2009 r.,

postanowił uchylić zaskarżone zarządzenie i przekazać sprawę Prezesowi Sądu Apelacyjnego w S. do ponownego rozpoznania, w zakresie rozstrzygnięć podejmowanych w postępowaniu wznowieniowym.

UZASADNIENIE

Przepis art. 79 k.p.k. formułuje przypadki tzw. obrony obowiązkowej w toku całego postępowania karnego – od postępowania przygotowawcze-

go poczynając, aż do postępowań po uprawomocnieniu się orzeczenia. Oznacza to, że obrona obligatoryjna rozciąga się nawet na postępowanie wznowieniowe. Tylko takie podejście sprawia, że można mówić o spełnieniu standardu rzetelnego procesu. W razie zaistnienia układu procesowego, w którym – zgodnie z wolą ustawodawcy – oskarżony musi mieć obrońcę, uprawniony organ procesowy powinien z własnej inicjatywy wyznaczyć oskarżonemu obrońcę z urzędu, o ile oczywiście nie ustanowił on wcześniej obrońcy z wyboru. Odmienna sytuacja ma miejsce, gdy oskarżony nie jest w stanie ponieść kosztów obrony z powodu wykazanych przez niego trudnych warunków materialnych (art. 78 § 1 k.p.k.). Wtedy wyznaczenie obrońcy z urzędu wymaga złożenia wniosku przez oskarżonego.

Podsumowując, można powiedzieć: jeżeli wobec skazanego, który złożył wniosek o wznowienie postępowania sądowego, zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego poczytalności i nie ustanowił on obrońcy z wyboru, prezes sądu właściwego do rozpoznania sprawy powinien wyznaczyć skazanemu obrońcę z urzędu (art. 81 § 1 k.p.k.), który zobligowany będzie albo sporządzić wniosek o wznowienie, albo też powiadomić sąd o braku podstaw do sporządzenia tej skargi (art. 84 § 3 k.p.k.).

W konkretnej sprawie autorem wniosku o wznowienie postępowania sądowego jest osoba dotknięta poważnym defektem psychicznym. Ustalono, że przypisanego czynu dopuściła się w warunkach ograniczonej w stopniu znacznym poczytalności (art. 31 § 2 k.k.). Powinnością prezesa właściwego sądu było zatem wyznaczenie Edwardowi S. obrońcy z urzędu. Skoro tak się nie stało, Sąd Najwyższy uznał za konieczne uchylić zaskarżone zarządzenie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania w celu wykonania przez właściwy organ wskazanej czynności procesowej i podjęcia dalszych ewentualnych działań przewidzianych przez prawo.